

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44558
Nom	Constitució econòmica
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	3.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2217 - Màster Universitari en Dret, Empresa i Justícia	Facultat de Dret	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2217 - Màster Universitari en Dret, Empresa i Justícia	11 - Constitució econòmica	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
OLAVARRIA IGLESIA, JESUS	70 - Dret Mercantil 'Manuel Broseta Pont'

RESUM

L'assignatura aborda el significat de constitució econòmica, les clàusules econòmiques de rang constitucional i la seva evolució històrica. A partir d'aquestes idees es planteja el significat i extensió del principi d'iniciativa econòmica i la seva projecció en l'àmbit de la llibertat d'empresa, incidint en el principi de pluralisme empresarial. Seguidament es refereix a la intervenció pública en l'economia, a les activitats/serveis econòmics d'interès general i a la incidència que sobretot això té el Dret de la competència.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Preferentment, coneixements jurídics derivats d'haver cursat una llicenciatura, grau o estudis en Dret o Ciències Jurídiques, d'acord amb el precisat en el programa del Màster.

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)

2217 - Màster Universitari en Dret, Empresa i Justícia

- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Saber aplicar els coneixements adquirits durant el curs, a través de la resolució de problemes puntuals i multidisciplinaris des de l'òptica de l'activitat comercial nacional i internacional i la seguretat jurídica.
- Identificar, analitzar i interpretar els problemes jurídics complexos d'acord amb criteris jurídics i deontològics, amb el degut respecte a valors democràtics i a principis fonamentals, sense que tinga cabuda la discriminació per raó de sexe, creença o lloc de procedència.
- Conèixer i aplicar les tècniques de comunicació i expressió oral i corporal en els debats i discussions plantejades respecte de problemes jurídics actuals, participant de forma activa en la resolució dels mateixos.
- Capacitat de treball en equips multidisciplinaris per a la resolució de casos i situacions jurídiques complexes nacionals i internacionals.
- Capacitat d'implementació pràctica dels coneixements apresos en els debats i discussions, així com ser capaços de dirigir-los i identificar i analitzar les conclusions més rellevants.
- Identificar i valorar els problemes jurídics d'interés en una societat globalitzada en l'àmbit de l'activitat empresarial que requereixen d'un aprofundiment en la investigació jurídica per a ser afrontats de forma plural.
- Utilitzar els coneixements avançats adquirits aplicables a la realitat empresarial de forma solvent, tant de forma individual com en equip, des d'una perspectiva pluridisciplinari.
- Saber identificar els possibles conflictes d'interés en el si de les empreses i operadors econòmics en les seues relacions amb altres agents i, especialment, amb els consumidors, per a conèixer i desenrotllar tècniques i mecanismes de tutela i protecció dels drets i interessos de les parts de la relació jurídica.

- Aplicar els coneixements i tècniques adquirits a entorns i situacions interdisciplinàries complexes per a anticipar-se als problemes, valorant la creativitat i solvència de les propostes.
- Saber treballar el lideratge en equips específics i interdisciplinaris.
- Adquirir i/o millorar la capacitat i habilitat de coordinació, així com desenvolupar destreses interpersonals que faciliten el treball en grup.
- Saber precisar, comparar i contrastar per mitjà de raonaments lògics arguments proporcionats per altres, bé en debats, ben quan es treballa en grup, sobre la base del respecte mutu.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

L'assignatura té com a objectiu que els estudiants aprofundeixin amb rigor en l'estudi i comprensió del que es coneix com a Constitució econòmica o conjunt de normes constitucionals que consagren els principis i regles pels quals ha de regir-se l'activitat econòmica desenvolupada pels particulars i per la iniciativa pública, així com en les seves implicacions econòmiques, socials, polítiques i ideològiques

Es tracta que l'estudiant acabi l'assignatura amb els coneixements i habilitats necessaris per moure's amb una certa familiaritat i rigor pels diferents textos constitucionals identificant i coneixent el significat i implicacions dels elements essencials que configuren el model o sistema econòmic que implanten o consagren aquestes Constitucions.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La noció de constitució econòmica

- 1.1. Les diferents nocions de constitució econòmica.
- 1.2. La constitució econòmica material.
- 1.3. L'activitat econòmica en les constitucions liberals del S. XIX.
- 1.4. La constitució econòmica a partir de la II guerra mundial.

2. Principals clàusules econòmiques constitucionals. La seva evolució històrica

- 2.1. El principi de llibertat.
- 2.2. El principi d'igualtat.
- 2.3. El principi de lliure desenvolupament de la personalitat.
- 2.4. La propietat privada.
- 2.5. La lliure elecció de professió o ofici.
- 2.6. La llibertat d'iniciativa privada econòmica (la llibertat d'empresa) i l'economia.
- 2.7. La llibertat d'associació.
- 2.8. Les clàusules socials.
- 2.8. La iniciativa econòmica pública.

3. El principi d'iniciativa econòmica

- 3.1. Iniciativa privada i iniciativa pública.
- 3.2. Del principi de subsidiaridad al principi de coiniciativa.
- 3.3. El principi de paritat de tracte.

4. La llibertat d'empresa.

- 4.1. La tutela de la llibertat d'empresa. La llibertat d'empresa, un dret subjectiu i/o un dret fonamental i/o una garantia constitucional?
- 4.2. El contingut essencial de la llibertat d'empresa.
  - 4.2.1 La llibertat de creació d'empresa i llibertat d'accés al mercat.
  - 4.2.2. La llibertat d'exercici: la llibertat d'organització i d'adreça de l'empresa.
  - 4.2.3. La llibertat de cessació al mercat.

5. La intervenció pública en l'economia.

- 5.1. Dels principis rectors de la política social i econòmica.
- 5.2. Iniciativa econòmica pública
- 5.3. Les reserves al sector públic

6. Activitats/serveis econòmics d'interès general

- 6.1 Servei públic i activitats/serveis econòmics d'interès general.
- 6.2. Activitats / serveis d'interès general, llibertat d'empresa i lliure comerç.

7. Llibertat d'empresa i Dret de la competència.

- 7.1. Conductes prohibides
  - 7.1.2. Pràctiques colusorias
  - 7.1.3. Abús de posició de domini
  - 7.1.4. Actes de competència deslleial que falsegin la lliure competència
- 7.2. Control de concentracions
- 7.3. Ajudes públiques
- 7.4. Autoritats de la competència: diferents sistemes.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	19,50	100
Seminaris	6,00	100
Pràctiques en aula	4,50	100
TOTAL	30,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia combina la classe magistral amb les intervencions dels estudiants de les lectures assignades pel professor a cadascun d'ells, mitjançant un sistema de classe dialogada que afavoreixi el debat dirigit pel professor sobre determinats problemes, casos i normes suscitats en les exposicions.

El desenvolupament de l'assignatura exigeix una activitat d'estudi, recerca i anàlisi per part de l'alumne durant les sessions presencials com amb posterioritat .

AVALUACIÓ

1. Avaluació de l'assistència i participació en seminaris i altres activitats, valorant-se no solament la quantitat de les intervencions sinó també la qualitat de les mateixes. 25.0%
2. Avaluació de la tutoria, en la qual s'analitzarà el grau de preparació de l'alumne/a de el taller posterior, i de l'assimilació dels coneixements adquirits. 30.0%
3. Avaluació de les exposicions que han de realitzar cadascun dels estudiants en les sessions presencials. 45.0%

REFERÈNCIES

Bàsiques

- MENÉNDEZ MENÉNDEZ, Aurelio, Constitución, sistema económico y Derecho Mercantil, en HPE (Hacienda Pública Española), n.º 94, 1985, pág. 47-77.
- ARAGÓN, Manuel, Constitución económica y libertad de empresa, en Estudios Jurídicos en Homenaje al Profesor Aurelio Menendez, Madrid, 1996, págs. 163-180.
- GORDILLO PÉREZ, Luis I., Constitución económica y gobernanza económica Unión Europea, Pamplona, Aranzadi, 2019.
- NIETO CAROL, U., La Constitución económica de 1978, Tirant, Valencia, 2019.
- PAZ-ARES, C. y, ALFARO AGUILA-REAL, J., "Ensayo sobre la libertad de empresa", en Estudios homenaje a Luis Diez-Picazo, tomo IV, Thomson/ Civitas Ed., Madrid, 2003, pp 5971-6040 en

<http://www.uam.es/centros/derecho/privado/mercanti/investigacion/CPA%20y%20JAAR%20-%20libertad.pdf>

- ROJO, Angel, Actividad económica pública y actividad económica privada en la constitución, en Revista de Derecho Mercantil, 1983, pags. 309-341.

-RUBIO LLORENTE, Francisco, "La libertad de empresa en la Constitución", en Estudios Jurídicos en Homenaje al Profesor Aurelio Menéndez, Madrid, 1996, pp. 431-446.

Complementàries

- ALBERTÍ ROVIRA, Enoch, La Constitución económica de 1978. Reflexiones sobre la proyección de la Constitución sobre la economía en el XXV Aniversario de la Constitución española, Revista española de derecho constitucional, Año nº 24, Nº 71, 2004 (Ejemplar dedicado a: XXV aniversario de la Constitución (III)), págs. 123-160

- AIMONE GIBSON, E. y SILVA WALBAUM, A., "La noción de Derecho económico", RDPUCV, 2015, nº 44.

- ARAGÓN REYES, M., Libertades económicas y Estado social, ed. McGraw Hill, Madrid, 1995

- ARIÑO ORTIZ, Gaspar, Principios Constitucionales de la libertad de empresa. Libertad de comercio e intervencionismo administrativo, ed. Marcial Pons, Madrid 1995, págs. 21-39, 81-125

- BASSOLS COMA, Martín, Constitución y sistema económico, ed. Tecnos, Madrid, 1988

- CIDONCAH, Antonio, La libertad de empresa, IEE-Thomson Civitas, Cizur Menor, 2006

- GUERRERO BECAR, José L., La Constitución Económica chilena, Ed. Der, Santaigo de Chile, 2018.